

РЕПУБЛИКА СРПСКА
ПРЕДСЈЕДНИК РЕПУБЛИКЕ

Баня Милосављевића 4, Бања Лука, тел: 051/248-101, факс: 051/248-161, e-mail: info@predsjednikrs.net

Број: 01-010-1419/18
Датум: 03.05.2018.год.

Његова екселенција Антонио Гутереш
Генерални секретар
Уједињене нације
1 United Nations Plaza
New York, New York, USA 10017-3515

Поштовани генерални секретару,

Са циљем да помогне Савјету безбједности у предстојећој дебати о Босни и Херцеговини (БиХ), Република Српска (РС), страна потписница Општег оквирног споразума за мир у Босни и Херцеговини (Дејтонски споразум) и анекса који су његов саставни дио, представља приложени Деветнаести извјештај Савјету безбједности Уједињених нација. Међу питањима којима се бавимо у овом извјештају налази се потреба спровођења изворног Дејтонског споразума, лажни наводи о "милитаризацији" усмјерени против Републике Српске и нужност одржавања слободних избора у БиХ без страног уплитања.

У Дијелу I Извјештаја, Република Српска наглашава свој став да Дејтонски споразум мора бити спроведен у изворном облику. То се односи и на политичку структуру предвиђену Уставом БиХ. Споразумом је постављена дуготрајна структура одрживог политичког система у БиХ. Пријетње насиљем и оружаном агресијом од стране бошњачких политичких лидера као одговор на политичка неслагања подривају Дејтонски споразум и морају бити осуђене. Упркос овим пријетњама, Република Српска је определијељена за рјешавање спорова мирним и уставним средствима. Позива међународну заједницу да осуди пријетње насиљем које упућују бошњачки лидери.

У Дијелу II Извјештаја објашњава се да су политички мотивисани наводи скоријег датума да се Република Српска милитаризује - и под руским утицајем и на други начин - потпуно лажни. Недавна набавка пушака за полицију Републике Српске, неопходна за модернизацију, била је у потпуности транспарентна и реализована уз дозволу свих релевантних агенција на нивоу БиХ. Слична набавка извршена је у ФБиХ без иједне критике. Штавише, супротно наводима политичких ривала Републике Српске, полиција Републике Српске није имала обуке са руским персоналом, али често реализује обуке се америчким оружаним снагама и европском полицијом. Република Српска има пријатељске односе са Русијом и западним земљама, али није агент ниједне стране државе. Власти Републике Српске нису повезане ни са једном паравојном групацијом, а њени лидери искључују насиље као начин рјешавања неслагања.

У Дијелу III Извјештаја, наглашава се да грађани БиХ морају имати могућност да бирају своје лидере без уплитања страних држава. Према извјештајима америчке владе, Сједињене Америчке Државе интензивирају своја дугогодишња настојања да утичу на изборе у БиХ путем финансирања медија. Сједињене Америчке Државе треба да у потпуности објелодане средства која су дале медијима у БиХ и престану да та средства користе са циљем утицања на изборе.

У Дијелу IV говори се о настојањима водеће бошњачке странке, СДА, да опструира извршење важних судских одлука које су од пресудног значаја за изборе. СДА блокира извршење одлуке Уставног суда БиХ о Изборном закону БиХ зато што жели да задржи могућност да Бошњаци бирају не само бошњачке, него и хрватске представнике. Неопходно је да БиХ донесе закон који је нужен за извршење одлуке и тако избјегне уставну кризу. Евентуални покушај високог представника да ово питање ријеши одлуком не би био ни законит ни мудар. Исто тако, СДА се противи извршењу одлуке Уставног суда БиХ из 2010. године која се тиче избора у Мостару (чиме онемогућава локалне изборе још од 2008. године) и одлуку Европског суда за људска права из 2009. године у предмету *Сејдић - Финци*. Посебно упада у очи одсуство сваке критике од стране међународне заједнице када је ријеч о одбијању СДА да изврши ове суштински важне одлуке.

У Дијелу V Извјештаја говори се о пријетњи од цихадистичког тероризма у БиХ, која расте са повратком бораца са ратишта на Блиском истоку у БиХ, која остаје сигурно уточиште за радикалне исламисте. БиХ обезбјеђује такво уточиште још од када је СДА позвала муџахедине у БиХ током рата деведесетих година. Политике БиХ и нерад безбједносног апарата БиХ такође су помогли да се земља претвори у уточиште цихадиста. Исто тако, дошло је до повећања финансирања и присуства вехабизма у БиХ, што повећава бојазни. Све већа пријетња од цихадистичког тероризма у БиХ изазива не само бојазан грађана Републике Српске, него и држава чланица Европске уније.

У Дијелу VI, истиче се чврста подршка Републике Српске европским интеграцијама БиХ. Република Српска изражава задовољство што се механизам координације за европске интеграције показао као дјелотворан упркос томе што су се његовом увођењу противили бошњачки политички лидери. Република Српска реализује Реформску агенду за европске интеграције и спроводи друге реформе са циљем промовисања економског раста. Једна од реформи потребних да би БиХ постала држава са пуним суверенитетом и чланица ЕУ је

замјена страних судија Уставног суда БиХ држављанима БиХ, што подржава не само Република Српска, него и хрватски политички лидери у БиХ.

У Дијелу VII Извјештаја, Република Српска тражи да међународна заједница поштује Дејтонски споразум и суверенитет БиХ, између осталог и тако што ће затворити Канцеларију високог представника.

Љубазно Вас молим да овај акт и приложени Извјештај доставите чланицама Савјета безбједности. Уколико Вама или чланицама Савјета безбједности буду потребне информације поред оних које су садржане у Извјештају или одговори на евентуална питања у погледу његовог садржаја, биће ми задовољство да Вам их доставим.

С поштовањем,

ПРЕДСЈЕДНИК
Милорад Додик

**Деветнаести извјештај Републике Српске Савјету безбједности
Уједињених нација**

Април 2018.

Деветнаести извјештај Републике Српске Савјету безбједности Уједињених нација

Садржај

I.	Дејтонски споразум мора бити спроведен досљедно слову.....	4
A.	Република Српска нема планове за отцјепљење, али инсистира на пуној примјени Дејтонског споразума и дејтонске политичке структуре.....	4
B.	Пријетње насиљем и војном агресијом од стране бошњачких политичких лидера као одговор на политичка неслагања подривају Дејтонски споразум и морају бити осуђене	4
II.	Наводи о "милитаризацији" Републике Српске под руским утицајем или на други начин нема никакву чињеничну основу, а намјера је да послужи као изговор за већу страну интервенцију и слабљење Републике Српске и њене владе	6
A.	Набавка пушака за полицију Републике Српске је транспарентна, законита и нужна	7
B.	Полиција Републике Српске има редовне обуке са америчким оружаним снагама и европском полицијом, а не са руским персоналом.....	8
1.	Полиција Републике Српске никада није прошла кроз руску обуку.....	8
2.	Полиција Републике Српске има редовне обуке са америчким оружаним снагама и европском полицијом.....	8
3.	Нови центар за обуку Републике Српске	8
C.	Власти Републике Српске ни на који начин нису повезане ни са једном паравојном организацијом.....	9
D.	Настојања да се Република Српска прикаже као наредно поприште рата преко посредника су без основа	9
E.	Република Српска искључује примјену насиља у политичким споровима	9
III.	Избори у БиХ морају бити одржани без страног уплитања.....	10
A.	Амерички утицај на медије и изборе у БиХ.....	10
B.	Извјештаји о америчком финансирању медија у БиХ показују умијешаност ОХР-а и намјеру да се утиче на изборе.....	11
C.	Повећање текућег америчког финансирања медија у БиХ у изборној години.....	14
D.	САД треба да објелодане податке о свим дозначеним средствима и њиховој намјени и престану да их користе са циљем утицања на изборе	14
IV.	СДА опструира извршење судских одлука које су од суштинског значаја за изборе.	15
A.	Одлука Уставног суда БиХ о Изборном закону.....	15
1.	СДА блокира извршење одлуке о Изборном закону	16
2.	Реформе са циљем извршења одлуке о Изборном закону морају бити резултат унутрашњег договора	16

B.	СДА блокира извршење одлуке Уставног суда БиХ из 2010. године о изборима у Мостару, чиме спречава одржавање градских избора	17
C.	СДА блокира извршење одлуке Европског суда за људска права у предмету <i>Сејдић - Финци</i>	17
D.	Међународна заједница није осудила бошњачке странке због одбијања да се ове пресуде спроведу	18
V.	Све већа пријетња од цихадистичког тероризма у БиХ	18
VI.	Република Српска подржава процес приступања БиХ Европској унији и наставља да спроводи реформе	20
A.	Механизам координације функционише	20
B.	Република Српска је на челу европских интеграција БиХ	21
C.	БиХ не може постати чланица ЕУ све док у њеном Уставном суду сједе стране судије; њихов мандат мора бити укинут	21
1.	Уставни суд са страним судијама опречан је суверености и демократији.....	22
2.	Исполитизовани Уставни суд поуздано подржава неуставну централизацију	23
3.	Све српске и хрватске странке подржавају укидање страних судијских мјеста у Уставном суду БиХ, али су у томе спријечени зато што бошњачки лидери не желе да изгубе овај политички инструмент	24
VII.	Међународна заједница треба да поштује Дејтонски споразум и суверенитет БиХ....	25
A.	Канцеларија високог представника мора бити затворена.....	25
B.	Савјет безбједности треба да престане са неоправданом примјеном Поглавља VII Повеље УН на БиХ	25

Деветнаести извјештај Републике Српске Савјету безбједности Уједињених нација

Увод и кратак преглед документа

I. Дејтонски споразум мора бити спроведен досљедно слову

Република Српска остаје у потпуности опредељена за Дејтонски споразум и инсистира на његовој пуној примјени. Ту спада и поштовање Устава БиХ, тј. Анекса 4. Дејтонског споразума, као и структуре и механизма заштите који су њиме уведени. Република Српска остаје опредељена за рјешавање политичких неслагања искључиво мирним и уставним средствима. Од међународне заједнице тражи да осуди пријетње насиљем које упућују бошњачки лидери.

II. Наводи о "милитаризацији" Републике Српске под руским утицајем или на други начин нема никакву чињеничну основу, а намјера је да послужи као изговор за већу страну интервенцију и слабење Републике Српске и њене владе

Како се приближавају избори у БиХ, одређени политички противници Владе Републике Српске пропагирају потпуно лажан наратив да се Република Српска милитаризује. Недавна набавка пушака у Републици Српској, које су неопходне за модернизовање застарјелог полицијског наоружања, била је потпуно транспарентна и реализована уз одобрење свих релевантних агенција БиХ. Без обзира на наводе политичких противника Републике Српске, полиција Републике Српске није имала обуке са руским персоналом, али често реализује обуке са америчким оружаним снагама и европском полицијом. Република Српска има пријатељске односе и са Русијом и са западним земљама. Међутим, не постоји основ за тврдње да је Република Српска заступник Русије, која је исфабрикована у настојању да се западни креатори политике, који се противе Русији, убиједе да Републику Српску и њене лидере казне. Република Српска не дјелује нити ће дјеловати као заступник било које стране силе. Штавише, супротно неутемељеним наводима, власти Републике Српске немају никакву везу ни са једном паравојном групацијом; заиста, на територији Републике Српске нема ниједне паравојне формације. Република Српска, за разлику од неких бошњачких лидера, искључује примјену насиља у политичким споровима.

III. Избори у БиХ морају бити одржани без страног уплитања

На овогодишњим изборима, грађани БиХ морају да изаберу своје лидере без уплитања било које стране државе. Сједињене Америчке Државе, према извјештајима америчке владе, већ дуго настоје да утичу на изборе у БиХ путем финансирања медија у БиХ, а чини се да су те напоре интензивирале. Сједињене Америчке Државе треба да у потпуности објелодане податке о финансирању медија у БиХ и престану да финансијска средства користе са циљем утицаја на изборе.

IV. СДА опструира извршење судских одлука које су од суштинског значаја за изборе

СДА и друге бошњачке странке противе се спровођењу битних одлука Уставног суда БиХ и Европског суда за људска права које се тичу избора. Одлука Уставног суда из 2017. године којом је дијелом поништен Изборни закон БиХ значи да без измјена закона не може доћи до формирања Дома народа ФБиХ, Дома народа БиХ, Предсједништва ФБиХ и Федералне владе. СДА блокира неопходне измјене зато што жели да задржи могућност да Бошњаци бирају не само бошњачке, него и хрватске представнике. Ове измјене су нужне да би се избјегла уставна криза. Супротно неким сугестијама, евентуалан покушај високог представника да ово питање ријеши одлуком не би био ни законит ни мудар. Исто тако, СДА је блокирала извршење одлуке Уставног суда БиХ из 2010. године о изборима у Мостару, чиме спречава одржавање локалних избора од 2008. године. Уз то, СДА блокира извршење одлуке Европског суда за људска права из 2009. године у предмету Сејдић - Финци. Упркос значају извршења ових одлука, Сједињене Америчке Државе и други припадници међународне заједнице примјетно су утихнули када је ријеч о одбијању бошњачких странака да их изврше.

V. Све већа пријетња од цихадистичког тероризма у БиХ

Пошто је Исламска Држава изгубила своју територијалну базу, опасност од тероризма у БиХ је порасла. Држављани БиХ који су се придружили Исламској Држави сада се враћају у БиХ која је и даље сигурно уточиште за цихадисте. СДА је током рата позвала муцахедине у БиХ и наставља да одржава тијесне везе са радикалним исламистима. Политике БиХ и нерад безбједносног апарата БиХ, којим доминира СДА, такође су допринијели претварању земље у уточиште цихадиста. Све већа пријетња од цихадистичког тероризма у БиХ разлог је забринутости не само грађана Републике Српске, него и држава чланица Европске уније.

VI. Република Српска подржава процес приступања БиХ Европској унији и наставља да спроводи реформе

Република Српска снажно подржава напоре БиХ у сфери европских интеграција. Механизам координације за европске интеграције показао се као дјелотворан упркос томе што су се његовом увођењу противили бошњачки политички лидери. Различити нивои власти у БиХ дјелотворно су користили механизам координације у припреми одговора БиХ на упитник Европске комисије у складу са уставним надлежностима. Република Српска вриједно ради на реализацији Реформске агенде за европске интеграције и усвајању других реформи са циљем промовисања економског раста. Једна од реформи која је есенцијална да би БиХ постала чланица ЕУ је замјена страних судија Уставног суда БиХ држављанима БиХ. Ова реформа има подршку свих српских и хрватских лидера, али је бошњачки лидери блокирају зато што у страним судијама Уставног суда виде савезнике.

VII. Међународна заједница треба да поштује Дејтонски споразум и суверенитет БиХ

Република Српска тражи од међународне заједнице да поштује Дејтонски споразум и суверенитет БиХ. Пријатељи БиХ у међународној заједници треба да подрже реформе са циљем враћања дејтонске структуре, да се суздрже од уплитања у унутрашњу политику БиХ и затворе Канцеларију високог представника, чије је постојање неспојиво са суверенитетом

БиХ и њеним чланством у Европској унији. Поред тога, Савјет безбједности треба да престане са неоправданом примјеном Поглавља VII Повеље УН.

Република Српска остаје определијелена за Дејтонски споразум, европске интеграције и реформе на унапређењу благостања њених грађана.

I. Дејтонски споразум мора бити спроведен досљедно слову

A. Република Српска нема планове за отцјепљење, али инсистира на пуној примјени Дејтонског споразума и дејтонске политичке структуре

1. У овом извјештајном периоду, дошло је до интензивирања напора политичких противника Републике Српске и њене владе да се створи осјећај кризе путем отворено погрешног приказивања политичке ситуације у БиХ. Сврха ових настојања је створити лажне чињенице са циљем задобијања подршке за враћање директне међународне интервенције у унутрашња питања БиХ и утицања на предстојеће изборе. Ови поступци, уколико буду успјешни, подрили би Устав БиХ и основна начела међународног права. Истовремено, озбиљне пријетње по Устав којима се нарушава дејтонска структура настављају се због одбијања бошњачких политичких лидера и њихових савезника да поштују владавину права и обавезе из Дејтонског споразума.

2. Упркос овим изазовима, Влада Републике Српске остаје у потпуности опредељена за Дејтонски споразум. Влада поштује правну структуру, права и обавезе из овог споразума - укључујући и оне из Устава БиХ - и инсистира на томе да их поштују и друге потписнице Дејтонског споразума. То подразумијева поштовање аутономије Републике Српске и права конститутивних народа, гарантованих Уставом БиХ, као и неуплитање у унутрашња питања БиХ. Супротно наводима неких критичара Републике Српске, Република Српска нема план сецесије од БиХ. Критичари Републике Српске често погрешно представљају изјаве званичника Републике Српске којима осуђују незаконите промјене и покушаје промјене дејтонске структуре, као и нефункционалну БиХ као резултат таквих промјена. Влада Републике Српске наставља да подржава БиХ у складу са уставним уређењем, и наставиће да се залаже, политичким и правним средствима, за пуно спровођење Дејтонског споразума.

3. Намјера свих учесника у изради Дејтонског споразума била је да сачине споразум који је значајнији и свеобухватнији од пуког средства којим су окончани војни сукоби. Споразумом је постављена дуготрајна структура одрживог политичког система у БиХ. Нажалост, политичка структура постављена Анексом 4. Споразума, у ком је дат Устав БиХ, изложена је нападима у противправним настојањима да се та структура измијени на опасан начин. Дугорочна стабилност БиХ зависи од промјене курса ради враћања мудро конципиране структуре.

B. Пријетње насиљем и војном агресијом од стране бошњачких политичких лидера као одговор на политичка неслагања подривају Дејтонски споразум и морају бити осуђене

4. Опасно је то што бошњачки лидери у БиХ често пријете насиљем, чак и ратом као одговором на политичке разлике. На примјер: у говору који је одржао 16. априла 2018. године, Бакир Изетбеговић, бошњачки члан Предсједништва БиХ и лидер исламистичке СДА, изјављује: “Бошњаци више никад не смију да буду слаби” и хвалише се како Бошњаци производе тешко наоружање.¹ Изетбеговић је изјавио сљедеће:

¹ Хитна сједница није одржана због недостатка кворума, СРНА, 20. април 2018.

Направићемо ми и покретну хаубицу и већ је радимо, транспортер покретни, пушку смо направили и направићемо ону добру тактичку 12.7, вишецјевне бацаче свих могућих калибара и сву могућу муницију за то и дронове. Па ћемо бити као онај мали човјек који није крупан, али је љут и добро наоружан и нек свако добро размисли да ли ће га из чиста мира дирати. Никада се више неће десити да нам неко покуца на врата, а да немамо чиме одговорити.²

5. Будући да се бошњачки посланици нису одазвали позиву на хитну сједницу Представничког дома Парламентарне скупштине БиХ која је сазвана на приједлог групе посланика из Републике Српске поводом производње наоружања у ФБиХ и ратнохушкачких изјава бошњачких званичника, председник Републике Српске Милорад Додик предложио је, у циљу јачања међусобног повјерења у БиХ, формирање заједничке комисије Републике Српске и ФБиХ, која би утврдила чињенично стање о производњи оружја и муниције у ФБиХ, а које је изван контроле заједничких институција БиХ.³

6. Председник Додик рекао је да је у питању веома важна тема о којој треба заједнички разговарати, имајући у виду да је ријеч „о чињеници да неко неовлаштено производи бацаче, ракете користећи ресурсе који су успостављени за Бошњаке, јер су нама у Републици Српској укинута све фабрике које се баве производњом оружја и муниције, а шест таквих фабрика има у ФБиХ“.⁴

7. Најновије Изетбеговићеве пријетње наставак су дугогодишњег обрасца. На примјер: 5. фебруара 2018. године, Изетбеговић изјављује да Хрвати "не могу добити трећи ентитет у БиХ без рата".⁵ Године 2016, у вријеме када је Република Српска планирала референдум о датуму обиљежавању Дана Републике Српске, Изетбеговић упозорава да ће гласање о празнику "вјероватно водити рушењу мира у овом дијелу Европе".⁶

8. Дана 24. марта 2018. године, Фадил Новалић, премијер ФБиХ и члан СДА, изјављује на састанку СДА:

Ви сте свједоци да намјенска индустрија не служи само извозу, она повећава сигурност наше државе у моменту када се и Србија и Хрватска наоружава. Ми смо у овом мандату готово завршили производњу самоходних хаубица 155 мм, производњу пушке, имамо нове РПГ-ове. Наше гранате данас умјесто 20 километара, лете 42 километра, идемо на 50

² *Izetbegović threatens with heavy weapons*, INDEPENDENT BALKAN NEWS AGENCY, 18. април 2018.

³ ДОДИК: ФОРМИРАЊЕ КОМИСИЈЕ ЗА ОРУЖЈЕ ОЈАЧАЛО БИ МЕЋУСОБНО ПОВЈЕРЕЊЕ, БХРТ, 22. април 2018.

⁴ Додик: *Формирати комисију која ће утврдити чињенице о производњи оружја*, ОСЛОБОЂЕЊЕ, 21. април 2018.

⁵ *Izetbegović: Bosnian Croat Entity 'Impossible Without War'*, BALKAN INSIGHT, 5. фебруар 2018.

⁶ *Изетбеговић: Референдум у РС-у се мора спријечити, мир је угрожен*, ХИНА, 15. август 2016.

километара. Градимо фабрику барута. Мислим да ће до краја године из наших фабрика изаћи борбени транспортери. Драматично смо ојачали намјенску индустрију, кажем не само због извоза.⁷

9. Лидер друге бошњачке странке, Сефер Халиловић, пријети ратом против Републике Српске уколико одржи референдум о празнику, те се хвалише да би Република Српска издржала свега 10 до 15 дана.⁸ Ниједан лидер СДА нити било која друга бошњачка странка нису се оградиле од ових пријетњи. Дана 13. јануара 2018. године, странка Грађански савез бошњачког политичара Реуфа Бајровића позива СДА да изврши припреме за рат, између осталог и јачањем полиције Федерације и кантона у којима хрватска странка ХДЗ нема контролу (тј. у бошњачким кантонима).⁹ Овакве хушкачке изјаве угрожавају Дејтонски споразум и међународна заједница треба да их осуди.

10. Упркос оваквим провокативним изјавама бошњачких политичких лидера, Република Српска још једном жели да нагласи своју пуну опредељеност за мир и истакне изјаве својих политичких лидера у којима одбијају насиље као начин рјешавања политичких неслагања. Као што је председник Додик недавно изјавио: "Ова власт неће учинити ниједан потез који би довео до дестабилизације и ширења насиља, јер је мир и стабилност нешто што је свето овој Републици".¹⁰ Другом приликом, председник Додик нагласио је да су опције Републике Српске "све политичке, без ратних".¹¹ Упркос јасним и досљедним изјавама лидера Републике Српске у којима позивају на мирно рјешавање неслагања, бошњачки политички лидери и њихови помагачи лажно оптужују Републику Српску да се залаже за супротно. Надају се да ће тако испровоцирати интервенцију и казнене мјере Сједињених Америчких Држава и ЕУ против Републике Српске и њених изабраних лидера са циљем даљег слабења децентрализоване структуре успостављене Дејтонским споразумом. Међутим, Република Српска наставља да тражи рјешење интерних неслагања у БиХ искључиво кроз политички дијалог и другим уставним средствима.

II. Наводи о "милитаризацији" Републике Српске под руским утицајем или на други начин нема никакву чињеничну основу, а намјера је да послужи као изговор за већу страну интервенцију и слабење Републике Српске и њене владе

11. Преко одређених медијских извјештаја раширен је низ искривљених чињеница и директних лажи којима се приказује да је Република Српска у процесу милитаризације.

⁷ *Атмосфером страха до избора*, Н1 ТВ, 27. март 2018.

⁸ *Bosnia's Republika Srpska to hold controversial referendum despite ban*, BNA Intellinews, 23. септембар 2016.

⁹ ГС: *Грађани, немојте мирно спавати*, интернет страница Грађанског савеза, 13. јануар 2018. Изјава Бајровићеве странке је иронична с обзиром на његове недавне лажне тврдње и критику да председник Додик пријети ратом.

¹⁰ Додик: *Српска штити све без обзира на националност*, СРНА, 1. октобар 2017.

¹¹ Додик: *Ни Путин неће променити одлуку о референдуму*, Б92, 21. септембар 2016.

Главни извор ових навода је министар безбједности БиХ, члан Српске демократске странке (СДС), највеће опозиционе странке у Републици Српској и коалиционог партнера бошњачке СДА на нивоу БиХ. Нажалост, током ове изборне године, противници Владиних настојања да заштити права Републике Српске која има према Дејтонском споразуму настојаће да искористе медије и друга средства да лажно нападну њене изабране званичнике. Влада Републике Српске не само да очекује наставак ових покушаја, него сматра да је важно да међународна заједница схвати шта ови поступци, у ствари, значе. Република Српска жели да изнесе тачне чињенице у вазу са овим лажним оптужбама.

А. Набавка пушака за полицију Републике Српске је транспарентна, законита и нужна

12. Значај опремљености полицијских снага Републике Српске наглашен је још 2015. године, када је полицијску станицу у Зворнику напао терориста. Узвикујући "алаху екбер", отворио је ватру на полицију Републике Српске, убио полицајца Драгана Ђурића и ранио још двојицу. Када је један полицајац покушао да узврати ватру, заглавио му се пиштољ, стар 30 година. Као што објашњавамо у Дијелу V, БиХ се суочава са озбиљном терористичком пријетњом, нарочито с обзиром на то да се велики број њених држављана који су се борили у Ираку и Сирији сада враћа у земљу.

13. Министарство унутрашњих послова Републике Српске (МУП), који је надлежан за све полицијске снаге Републике Српске, недавно је за полицију набавило 2.500 пушака од српског произвођача Заставе за готово 2 милиона КМ (око 1 милион евра). Поступак набавке спроведен је у складу са законом и потпуно транспарентно. Прије набавке оружја, Министарство унутрашњих послова затражило је и добило сагласност Министарства спољних послова БиХ, Министарства одбране БиХ, Министарства безбједности БиХ и Обавјештајно-безбједносне агенције БиХ.¹²

14. Набавка је неопходна да би МУП Републике Српске могао да испуни своју мисију, а то је: заштита грађана Републике Српске. Садашње наоружање којим МУП Републике Српске располаже је застарјело и неадекватно, нарочито с обзиром на тренутну терористичку пријетњу у БиХ. Полиција Републике Српске користи оружје чија је старост у просјеку 20 година. Нема ничег необичног у набавци пушака за једну европску полицију. Исто тако, нема ничег неуобичајеног у висини расхода МУП-а Републике Српске. Да би се набавка МУП-а Републике Српске у вриједности 2 милиона КМ ставила у перспективу, Министарство унутрашњих послова Сарајевског кантона (тек један од 10 кантона Федерације Босне и Херцеговине - чији број становника одговара тек дијелу броја становника Републике Српске), ове године набавиће наоружање и опрему у вриједности 2 милиона КМ.¹³ Министарство унутрашњих послова Херцеговачко-неретванског кантона у ФБиХ планира да ове године набави оружје у вриједности неколико стотина хиљада

¹² ОСА дала позитивно мишљење на увоз оружја за МУП РС, ДНЕВНИ АВАЗ, 15. фебруар 2018.

¹³ *RS police purchase of firearms - real threat or media exaggeration?*, Independent Balkan News Agency, 14. фебруар 2018.

конвертибилних марака, укључујући аутоматско оружје и снајперске пушке.¹⁴

В. Полиција Републике Српске има редовне обуке са америчким оружаним снагама и европском полицијом, а не са руским персоналом

1. Полиција Републике Српске никада није прошла кроз руску обуку

15. Полиција Републике Српске никада није извела обуку специјалних снага нити било какву другу обуку са руском полицијом. Исто тако, полиција Републике Српске нема планове такве обуке. Истовремено, треба констатовати да не би било ничег ни незаконитог ни непримјереног у томе да руска полиција помаже Републици Српској у обуци полиције. Русија је чланица Савјета за имплементацију мира, а њене полицијске снаге врхунски су обучене.

16. Године 2015, МУП Републике Српске потписао је Протокол о сарадњи са полицијском управом града Москве. Правни основ овог протокола је Споразум о сарадњи Министарства безбједности БиХ и руског Министарства унутрашњих послова из 2004. године. У Протоколу стране изражавају интерес за сарадњу и обуку, који стандардно склапају за полицијске органе из различитих земаља. Међутим, стране нису потписале никакав правно обавезујући споразум о реализацији сарадње и обуке из Протокола. Посљедишно, руска полиција није спровела никакву обуку и нема конкретних планова за такву обуку убудуће.

2. Полиција Републике Српске има редовне обуке са америчким оружаним снагама и европском полицијом

17. МУП Републике Српске често има обуке заједно са оружаним снагама САД-а. Чланови Специјалне антитерористичке јединице Републике Српске (САЈ) често имају обуке са америчким морнаричким "фокама" и америчким "зеленим береткама". Уз то, америчка амбасада одредила је SOFLE тим (*Special Operations Forces Liaison Element*) за свакодневну комуникацију са САЈ МУП-а Републике Српске. Припадници САЈ редовно пролазе кроз провјеру, а обје стране сматрају сарадњу одличном.

18. Исто тако, на полигону САЈ-а често се одржавају америчке вјежбе са припадницима САЈ-а, специјалних снага Државне агенције за истраге и заштиту БиХ (СИПА) и снага Министарства унутрашњих послова Федерације БиХ. Поред тијесне сарадње са америчким агенцијама, МУП Републике Српске такође спроводи обуку са полицијским снагама разних европских држава.

3. Нови центар за обуку Републике Српске

19. У Залужанима поред Бањалуке, највећег града Републике Српске, МУП Републике Српске ускоро ће отворити нови центар за обуку, који се финансира средствима Владе Републике Српске. Центар за обуку биће ресурс не само за људство МУП-а Републике Српске, него и партнерске полицијске агенције у БиХ и региону. Супротно тврдњама које

¹⁴ МУП ХНК набавља снајпере, аутоматске пушке и пиштоље, Н1 ТВ, 2. март 2018.

су се појавиле у неким медијским извјештајима, центар за обуку нема никакве везе са Русијом. Центар за обуку Залужани у неколико наврата обишли су и представници америчке амбасаде и америчких оружаних снага. Ниједна руска делегација никада није посјетила овај центар.

С. Власти Републике Српске ни на који начин нису повезане ни са једном паравојном организацијом

20. У неким медијским извјештајима лажно се наводи да су власти Републике Српске на неки начин повезане са организацијом Српска част, за коју неки тврде да је паравојна групација. Српска част је удружење регистровано у Нишу, Србија. Такво удружење није регистровано у Републици Српској, иако ова група очигледно има неколико локалних поштовалаца. Република Српска нема информације које указују на то да Српска част јесте или планира да постане паравојна организација. Власти Републике Српске ни на који начин нису повезане са Српском чашћу. Исто тако, ни лидери Републике Српске - изабрани у слободном и демократском систему - не би се повезивали са било којом паравојном групом. На територији Републике Српске не дјелују никакве паравојне формације.

Д. Настојања да се Република Српска прикаже као наредно поприште рата преко посредника су без основа

21. Неки чланови међународне заједнице (првенствено из САД-а), који подржавају антидејтонску централизацију БиХ и залажу се за нову рунду присилне интервенције којом би се то постигло, настоје да лажно прикажу БиХ као слједеће политичко поприште рата преко посредника између САД-а и чланица ЕУ против Русије. Сматрају да ће, ако обманама буду могли да убиједе кључне доносиоце одлука у овим земљама да односи Републике Српске са Русијом представљају пријетњу по њихове интересе у сфери националне безбједности, лидери ових земаља предузети оштре мјере против Републике Српске и њених званичника. Међутим, овај наратив лишен је суштине и треба га сагледати у правом свјетлу. Република Српска није и неће бити посредник ниједне друге државе. Република Српска има пријатељске односе са Русијом, као и са многим земљама "на западу" и намјерава да их и даље одржава. Уколико постоји оправдана бојазан у погледу непримјереног утицаја страних сила у БиХ који представља пријетњу по САД и ЕУ, то су тијесне везе које Бошњаци у Федерацији имају са Ираном и Саудијском Арабијом и њихов радикалан вехабијски утицај.

Е. Република Српска искључује примјену насиља у политичким споровима

22. Као што је већ раније наведено, бошњачки лидери у БиХ често посежу за хушачком реториком и пријете ратом. За разлику од њих, лидери Републике Српске определијени су за мир и искључују насиље као начин рјешавања политичких спорова. Међународна заједница треба да осуди пријетње оружаним сукобима као средством рјешавања неслагања. Лажни наводи о милитаризацији Републике Српске имају за циљ да испровоцирају интервенцију и казнене мјере САД-а и ЕУ против Републике Српске и њених изабраних званичника и даље слабење Републике Српске.

23. Република Српска очекује да ће се такви покушаји наставити и чак интензивирати

током изборне године у очајничком покушају да се утиче на резултат избора или чак неки кандидати спријече да учествују на изборима. Наравно, ово би у великој мјери подрило демократију и стабилност у БиХ. Република Српска ће енергично наставити да тражи рјешење интерних неслагања у БиХ искључиво кроз политички дијалог и другим уставним средствима.

III. Избори у БиХ морају бити одржани без страног уплитања

24. Страно уплитање у изборну политику државе пријети слободним и фер изборима на којима почива представничка демократија. У цијелом свијету, све више расту бојазни у погледу страног уплитања у изборе, а владе предузимају мјере на његовом спречавању. На примјер, Шведска је недавно формирала нову агенцију, чији је задатак заштита предстојећих избора у земљи од уплитања страних влада.¹⁵ Након америчких избора 2016. године, Амерички конгрес усвојио је закон којим је основан Центар за глобално ангажовање (ГЕС). Наводи америчких власти у погледу руских настојања да се умијешају у америчке изборе привукли су значајну пажњу. Међутим, према недавном писању Њујорк тајмса, Сједињене Америчке Државе често се уплићу у стране изборе, као што је то био случај са изборима у Србији 2000. године.¹⁶

25. Страно уплитање у изборе у БиХ пријети да подрије демократију у БиХ. На овогодишњим изборима, грађани БиХ морају да изаберу своје лидере без уплитања иједне стране државе. Уплитање је и директно и индиректно, а долази и из страних амбасада. Република Српска има разлога да буде забринута, али се у овом извјештају неће бавити разлозима те забринутости. Међутим, Република Српска сматра да је важно да скрене пажњу на једну дугогодишњу праксу чији је циљ утицање на изборе у БиХ.

A. Амерички утицај на медије и изборе у БиХ

26. Америчка влада издваја значајне ресурсе за финансирање медија у БиХ још од краја рата 1995. године. Иако се као сврха овог финансирања често наводи помоћ независним медијима, квалитетном новинарству и грађанском друштву уопште, његов утицај на локалну политику је контроверзан. Од завршетка рата до данас, америчка влада дала је преко 100.000.000 долара медијима у БиХ, што је вјероватно највећа америчка помоћ медијима по глави становника. Ова средства углавном се усмјеравају преко Агенције за међународни развој (USAID) и Стејт департмента (СД) путем америчке амбасаде у Сарајеву.

27. ОХР такође игра улогу у праћењу финансирања и администрацији медијских организација и институција у БиХ. Сједињене Америчке Државе, путем ових програма, сваке године дају на милионе долара ограниченом броју медијских организација које бира уз специфичан мандат који дефинишу. Према признању USAID-а, САД очекују да се овим

¹⁵ *Sweden warns of 'certain foreign powers' meddling in the 2018 election*, THELOCAL.SE, 22. фебруар 2018.

¹⁶ *Scott Shane, Russia Isn't the Only One Meddling in Elections. We Do It, Too.*, NEW YORK TIMES, 17. фебруар 2018.

средствима утиче на локалну политику, укључујући изборе.

28. Иако су позиви на акутно праћење страног утицаја на изборе у свијету све бројнији, у предизборном периоду избора у БиХ у јесен 2018. године, процјена америчке финансијске подршке показује оштар раст, који је забиљежен прошле године, а настављен и 2018. Америчко финансирање медија у БиХ поставља озбиљна питања о додатном страном политичком утицају на слободне и правичне изборе у БиХ и пресудној изборној години.

В. Извјештаји о америчком финансирању медија у БиХ показују умјешаност ОХР-а и намјеру да се утиче на изборе

29. По завршетку рата 1995. године, САД су уложиле велика средства у привреду, инфраструктуру, структуру власти, медија и грађанског друштва у БиХ, између осталог. У њиховој десетогодишњој анализи, урађеној 2005. године, "демократски избори, невладине организације и независни медији" нашли су се међу шест области америчке помоћи.¹⁷ Према USAID-овој процјени подршке медијима у периоду 1996 - 2002, "Босна је била прва земља у којој су USAID и друге билатералне и мултилатералне агенције и организације уложиле велика средства (80 - 100 милиона америчких долара) са циљем успостављања и јачања независних медија након грађанског рата".¹⁸ Ту се каже да "до 1999. године, USAID и Стејт департмент потрошили су 30 милиона америчких долара у ту сврху, што је вјероватно највећа америчка помоћ медијима по глави становника икад (USAID/Босна 1999)".¹⁹

30. Медијске организације којима помажу САД, националне мреже емитера, као што је ОБН, коју највећим дијелом финансира СД, чак и државни радио-дифузни регулатор (Независна комисија за медије (НКМ), која је постала Регулаторна агенција за комуникације (РАК)).²⁰ Ова подршка била је значајна. На примјер: према USAID-у, РАК је тражио 19 милиона долара од својих највећих спонзора, САД-а и ЕУ, током мање од 5 година постојања.

31. Извјештају Организације Уједињених нација за образовање, науку и културу (UNESCO) из 2011. године о *Професионалном новинарству и саморегулацији - нови медији, старе дилеме у југоисточној Европи и Турској* наглашава се политизација међународне помоћи медијима у БиХ. На примјер: Савјет за штампу БиХ, саморегулаторно тијело новинарске заједнице, највећим дијелом су финансирали и формирали страни донатори:

Када је Босна и Херцеговина формирана као специфичан ентитет, ефективно је вођена као међународни протекторат. У

¹⁷ US Department of State, Bureau of European and Eurasian Affairs, "U.S. Assistance to Bosnia and Herzegovina - Fiscal Years 1995-2005", Fact Sheet (2005), <https://2001-2009.state.gov/p/eur/rls/fs/57223.htm>.

¹⁸ USAID, "Assessment of USAID Media Assistance in Bosnia and Herzegovina, 1996–2002", at iv (Sep. 2003) (анализа USAID-а из 2003), http://pdf.usaid.gov/pdf_docs/pnacr756.pdf.

¹⁹ *Id.*, под v (курзив додат).

²⁰ *Id* на 8.

склопу овог управљања, увезене су и одређене међународне праксе и институције - било би чак тачно рећи: наметнуте - у локалну средину, које нужно нису одражавале карактеристике домаће културе и друштва. Савјет за штампу БиХ је један такав примјер. Основан је 2000. године под покровитељством и усмјерењем међународне заједнице у настојању да допринесе мирољубивом помирењу у земљи. Номинално, ово је био први савјет за штампу у југоисточној Европи, али треба поменути да су и иницијатива и покретачи његовог формирања дошли изван локалне заједнице.²¹

32. Међутим, природа ових напора који су дошли "одозго" наравно да је удаљила бошњачко становништво. На примјер, USAID отворено признаје да је "ОБН-у било тешко да поправи свој имиџ - стваран или не - мреже коју воде искључиво странци и страна министарства".²² Активности на финансирању медија подржавала је и Канцеларија високог представника, која је у великој мјери надзирала финансирање и вођење медија. Међутим, USAID констатује да је "ОХР преузео вишеструке и опречне улоге: улогу политичког актера и врховног међународног ауторитета у БиХ, улогу оснивача регулаторне агенције, улогу скупљача средстава за посебне радиодифузне пројекте, и улогу заговорника реформи закона који уређују медије".²³ Приступ ОХР-а и влада донатора медијима у БиХ вођен је изборним страховањима, што је, у коначном, како сматра USAID, подрило његову дјелотворност:

Донаторске владе и високи представник често су медијске иницијативе сматрале потенцијалним средством за брзо преобликовање узбуркане политичке климе. Као резултат, стратегија ОХР за помоћ медијима - као и у другим областима политике - често је била под утицајем сукцесивних изборних кругова. Експедитиван приступ ОХР-а федералној телевизији илуструје ове краткорочне притиске.²⁴

33. Од самог почетка, америчко финансирање медија било је једнако повезано са локалном политиком, како USAID закључује у сопственом извјештају:

Иако није увијек и званично изражено, USAID је очекивао да ће, уз остале напоре на развоју, помоћ алтернативним медијима

²¹ Ognian Zlatev, *Media accountability systems (MAS) and their applications in South East Europe and Turkey*, у "Professional Journalism and Self-Regulation – New Media, Old Dilemmas in South East Europe and Turkey", UNESCO, на 26 (2011) (курзив додат), <http://unesdoc.unesco.org/images/0019/001908/190810e.pdf>.

²² Анализа USAID-а из 2003, на стр. 5.

²³ *Id* на 11.

²⁴ *Id* (курзив додат).

помоћи у трансформацији политичке сцене и разбити доминацију националистичких странака и ставова.²⁵

34. У извјештају из 2003. године, каже се да су ови циљеви барем дјелимично остварени и тврди се да су "одредивши развој медија у БиХ као висок приоритет, амерички напори дали значајне резултате у релативно кратком року".²⁶ У извјештају се јасно каже да САД очекују да ће овим средствима утицати на изборе у БиХ:

Иако је сврха америчке помоћи медијима варирала и није увијек била кохерентно дефинисана, постојала су јасна очекивања да ће помоћ медијима помоћи у трансформацији босанске политичке климе и омогућити избор грађанских, умјерених политичких странака.²⁷

35. Међутим, у завршном извјештају USAID-а о *Процјени медијских интервенција USAID-а у Босни*, аутори наглашавају значај усмјеравања пажње на изборе у проспективним стратегијама за финансирање медија:

Постизборно праћење - Као што је речено, USAID је издвојила ванредно велика средства за подршку производњи програма у вези са изборима у цијелој БиХ. Максимално остварење утицаја ове инвестиције - и утицај на изборно тијело - треба да буде приоритет континуираног финансирања од стране USAID-а. Коришћење постојеће улоге координације и праћења МЦС-а, руководство Медија центра треба да буде задужено за формулисање низа иницијатива са медијским кућама са циљем праћења ефекта кампањског тематског извјештавања о постизборним активностима новоизабраних странака и кандидата.²⁸

36. У стратешком документу USAID-а наглашава се чињеница да је "америчка влада највећи донатор у политичким процесима у БиХ"²⁹ и да су "USAID/БиХ и друга одјељења америчке амбасаде највећи донатори у грађанском друштву".³⁰

37. У скороје вријеме, USAID-ова анализа медија у БиХ илуструје политичку подјелу које америчко финансирање медија уноси међу становништво у БиХ.

²⁵ *Id.* на vi.

²⁶ *Id.* на viii.

²⁷ *Id.*, на 19 (курзив додат).

²⁸ USAID, "Assessment of USAID/Bosnia and Herzegovina Media Interventions – Final Report", на 31 (14. август 2006) (курзив додат), http://pdf.usaid.gov/pdf_docs/Pnadh275.pdf.

²⁹ *Id.* на 28.

³⁰ *Id.*

Без тражења, четири кључна извора изричито су навела да се САД повремено сматра политички селективним у свом приступу медијима у БиХ, да подржава антинационалистички политички програм, али исто тако да фаворизује опозиционе умјесто нестраначке медије.³¹

С. Повећање текућег америчког финансирања медија у БиХ у изборној години

38. У периоду 2010 - 2017, чини се да САД нису покренуле већи програм финансирања медија. Међутим, периоду 2017 - 2018, USAID и СТ покренули су најмање три велика програма финансирања чији су корисници углавном медији у БиХ које су покренули USAID и СТ, а укупна средства прелазе 12 милиона долара.³² У образложењу буџета за фискалну 2018. годину (укључујући USAID), који СТ припрема за Конгрес, Конгрес је издвојио 18 милиона долара за Фонд економске подршке и развоја за БиХ.³³ Нарочито, средства издвојена за 2018. годину намијењена су за "смањење осјетљивости на руски притисак, нарочито у секторима енергетике и медија"³⁴, као и "подршку независних медија, избора и демократских политичких процеса".³⁵

Д. САД треба да објелодане податке о свим дозначеним средствима и њиховој намјени и престану да их користе са циљем утицаја на изборе

39. Многи корисници средстава подржавају или имају тијесне везе са политичким странкама и лидерима у БиХ. Свима који су упознати са ситуацијом у БиХ биће сасвим јасно да је значајно финансирање медија и невладиних организација у БиХ проблематично због политичког утицаја који се овим средствима остварује.

40. У свјетлу садашње политичке климе у БиХ, сва страна средства треба додјеливати на савршено транспарентан начин. Одговорност је нарочито важна с обзиром на огромна средства која САД дају, улогу ОХР-а и Америчке амбасаде у усмјеравању средстава, изражену намјеру да се средствима утиче на изборе и недвосмислен историјат противправне стране интервенције у БиХ. То је у интересу грађана БиХ, који заслужују да буду у потпуности информисани о финансирању медија. Исто тако, то би требало да буде у интересу и грађана чијим се порезом плаћају акције чији је циљ уплитање у изборе једне европске земље. Заиста, садашња нетранспарентност ових процеса, у коначном, подрива један од основних циљева ових средстава, а то је враћање повјерења у медије и институције.

³¹ *Id.* (курзив додат).

³² Ту спадају: Програм помоћи медијима на Балкану (ВМАР), Програм USAID -а за медије у БиХ и Програм мањих грантова Комисије за демократију.

³³ Department of State, "Congressional Budget Justification - Department of State, Foreign Operations, and Related Programs Fiscal Year 2018", на стр. 281 (2017), <https://www.state.gov/documents/organization/271013.pdf>.

³⁴ *Id.*

³⁵ *Id.*

САД треба да прекину са праксом финансирања медија у БиХ са циљем утицања на изборе у БиХ.

IV. СДА опструише извршење судских одлука које су од суштинског значаја за изборе

41. Други ризик по фер изборе према Уставу БиХ и права сваког конститутивног народа је одбијање Бошњака да спроведу одлуке Уставног суда БиХ и Европског суда за људска права које се тичу избора. Бошњаци одбијају да спроведу ове одлуке - и то већ годинама у неким случајевима - зато што желе да задрже могућност да Бошњаци бирају хрватске представнике. Можда је најнечувенији примјер ове политичке злоупотребе избор Жељка Комшића као представника хрватског народа за члана трипартитног Предсједништва БиХ у периоду 2006 -2014. Комшић је изабран превасходно гласовима бошњачких гласача у Федерацији, а побиједио је кандидата који је добио већину гласова значајно малобројнијег хрватског становништва у БиХ. Комшићев избор за "хрватског" члана Предсједништва омогућио је Бошњацима да имају два представника у Предсједништву, док Хрвати нису имали ниједног.

42. Генерално, Република Српска има много боље резултате од нивоа ФБиХ и БиХ када је у питању извршење одлука Уставног суда БиХ. Дана 11. априла 2018. године, предсједник Уставног суда БиХ, Бошњак, изјавио је да девет одлука тог суда није извршено, од чега Република Српска није спровела само једну - ону која се тиче извршног поступка.³⁶ Како се наводи у извјештају о изјави предсједника: „То значи да Уставни суд БиХ сматра да је Република Српска доношењем новог закона о 9. јануару Дану Републике Српске испоштовала ранију одлуку тог суда“.³⁷ Осталих осам неизвршених одлука односи се на ниво ФБиХ и БиХ.

A. Одлука Уставног суда БиХ о Изборном закону

43. Прошле године, Уставни суд БиХ поништио је одредбе Изборног закона БиХ о избору делегата у Дом народа Федерације. Својом одлуком, Суд је наложио Парламентарној скупштини БиХ да донесе измјене и допуне закона. До данашњег дана, посланици у Парламентарној скупштини БиХ - нарочито из СДА и других бошњачких странака - нису показали потребну политичку вољу да Изборни закон ускладе са Уставом БиХ. Посљедично, чују се позиви неколицине из медија и међународне заједнице да високи представник једноставно наметне ове измјене. Међутим, са становишта права и чврсте политике, неопходни амандмани морају да буду резултат компромиса у оквиру БиХ, а не противправне одлуке високог представника.

44. Одредбе Изборног закона, које је Уставни суд недавно ставио ван снаге, годинама омогућавају доминацију бошњачких странака у Дому народа ФБиХ, супротно уставним механизмима заштите хрватске парламентарне мањине. Бошњачки политички лидери искористили су одредбе Изборног закона које омогућавају да "хрватске" и "српске" представнике изабере бројнија бошњачка популација, а не њихов конститутивни народ.

³⁶ *Девет одлука није проведено*, БН телевизија, 11. април 2018.

³⁷ *Id.*

Лидер једне од хрватских странака, Божо Љубић, оспорио је ове одредбе пред Уставним судом БиХ, а Суд их је прогласио неуставним у децембру 2016. године.³⁸ Суд је утврдио да те одредбе крше равноправност конститутивних народа пошто им не обезбјеђују адекватно политичко представљање.

45. Пошто Парламентарна скупштина БиХ није усвојила неопходне измјене и допуне одредби Изборног закона БиХ које се тичу избора Дома народа ФБиХ, Уставни суд је у јулу 2017. године поништио незаконите одредбе. То значи да, ако Парламентарна скупштина БиХ ускоро не усвоји закон којим се извршава одлука Уставног суда, 2018. године неће бити могуће формирати Дом народа ФБиХ. Формирање Федералног дома народа је од пресудног значаја, нарочито зато што, у супротном, неће бити могуће формирати Дом народа БиХ, Предсједништво Федерације или Владу Федерације.

1. СДА блокира извршење одлуке о Изборном закону

46. Упркос чињеници да је извршење одлуке Уставног суда есенцијално за функционисање БиХ и Федерације, СДА и друге бошњачке странке противе се усвајању неопходних измјена и допуна. Одбијају да размотре сваки закон који не би омогућио наставак бошњачке доминације у Дому народа ФБиХ. СДА и друге бошњачке странке морају престати да инсистирају на очувању њихове доминације у Дому народа ФБиХ и постићи компромис са хрватским странкама.

2. Реформе са циљем извршења одлуке о Изборном закону морају бити резултат унутрашњег договора

47. Неколико политичара и коментатора који одбијају потребу постизања компромиса надају се да ће високи представник занемарити уставне процесе и одлуком наметнути тражени закон. Ово не би било ни законито ни мудро. Као што истиче Ларс Гунар Вигемарк, специјални представник ЕУ у БиХ, реформа Изборног закона мора почивати на компромису домаћих странака. Амбасадор Вигемарк је изјавио: "Не можемо наметати рјешења. Мислим да би то био корак уназад ако би [високи представник] то учинио. Ово је суверена земља".³⁹ Међутим, високи представник Валентин Инцко одбија да искључи наметање измјена Изборног закона путем одлуке.⁴⁰

48. Међународна заједница такође треба да се присјети фијаска до ког је довело посљедње уплитање високог представника Инцка у изборна питања. У марту 2011. године, највећа бошњачка странка формирала је Владу Федерације грубо прекршивши Устав Федерације. Централна изборна комисија БиХ одмах је овакав начин формирања Владе Федерације прогласила незаконитим и поништила га. Међутим, Инцко је реаговао новом одлуком којом је поништио одлуку ЦИК-а. Како ју је описала Међународна кризна група (МКГ), "исхитрена одлука високог представника да поништи одлуку државне Централне изборне комисије омогућила је незаконито изабраном представнику да ступи на функцију

³⁸ Предмет У-23/14, Одлука о допуштености и меритуму, Уставни суд БиХ, 1. децембар 2016.

³⁹ Вигемарк: ЕУ неће наметати рјешења БиХ, АТВ, 12. фебруар 2018.

⁴⁰ Интервју са Валентином Инцком, Независне новине, 18. децембар 2017.

и именује владу без највећих хрватских странака".⁴¹ Инцкова одлука, пише председник МКГ-а, "подрила је државна тијела и владавину права".⁴² Новинар Срећко Латал недавно је написао да "Инцкова одлуке на само да је нарушила односе између политичара из реда Бошњака и босанских Хрвата, него је и подрила повјерење у међународну заједницу". Федерална влада која је формирана 2011. године и која је постојала искључиво због незаконите одлуке једног страног дипломате, сматрана је нелегитимном током цијелог мандата.

49. Пријатељи БиХ у међународној заједници треба да јасно ставе до знања да овлашћење и одговорност за измјену Изборног закона припадају Парламентарној скупштини БиХ, а не некаквом страном дипломати. Бошњаци имају обавезу да дјелују у доброј вјери и прихвате измјене закона.

В. СДА блокира извршење одлуке Уставног суда БиХ из 2010. године о изборима у Мостару, чиме спречава одржавање градских избора

50. Године 2010, Уставни суд БиХ закључио је да је Изборни закон у дијелу који се односи на изборе у граду Мостару, који је смањио гласачку моћ Хрвата, супротан одредбама Устава БиХ и Међународног пакта о грађанским и политичким правима које говоре о забрани дискриминације и гласачким правима. Нажалост, СДА, највећа бошњачка странка у Мостару, одбија да постигне компромис са ХДЗ-ом, највећом хрватском странком, којим би се дошло до рјешења. Као резултат, грађани Мостара не могу да гласају на локалним изборима од 2008. године.

С. СДА блокира извршење одлуке Европског суда за људска права у предмету *Сејдић - Финци*

51. У својој одлуци у предмету *Сејдић - Финци* из 2009. године, Европски суд за људска права одбио је одредбе Устава БиХ којом појединци који нису припадници једног од три конститутивна народа у БиХ не могу да се кандидују за члана трочланог Предсједништва или Дом народа. Република Српска се већ дуго залаже за једноставно рјешење за чланове Предсједништва БиХ и Дома народа из Републике Српске: национални предзнак би се једноставно укинуо. Када је ријеч о носиоцима функција који представљају ФБиХ, Република Српска већ годинама јасно ставља до знања да ће прихватити свако рјешење о ком хрватске и бошњачке странке у ФБиХ постигну сагласност. Нажалост, СДА и друге бошњачке странке одбијају сваки приједлог усмјерен на то да се спријечи да два члана Предсједништва представљају Бошњаке, а ниједан не представља Хрвате. Због тврдоглавог става СДА о овом питању, БиХ не извршава одлуку у предмету *Сејдић - Финци* више од осам година.

⁴¹ International Crisis Group, *Bosnia's Gordian Knot: Constitutional Reform*, Crisis Group Europe Briefing N°68, 12. јули 2012, стр. 14.

⁴² Писмо Луиз Арбур, председнице и извршног директора Међународне кризне групе, амбасадорима Управног одбора Савјета за имплементацију мира, 2. мај 2011.

D. Међународна заједница није осудила бошњачке странке због одбијања да се ове пресуде спроведу

52. Без обзира на потребу спровођења одлуке Уставног суда БиХ и Европског суда за људска права - нарочито одлука која се тиче Изборног закона, чије је извршење неопходно да би се избјегла уставна криза без преседана - Сједињене Америчке Државе и други припадници међународне заједнице остају ниједи на одбијање бошњачких странака да изврше одлуку. Ово ћутање дијаметрално је супротно оштрим нападима на Републику Српску, која је оптужена да не извршава судску одлуку о питању јавног празника, које је тривијално у поређењу с тим.

V. Све већа пријетња од цихадистичког тероризма у БиХ

53. Опасност од исламског тероризма у БиХ расте услед смањења територијалне базе Исламске Државе у Ираку и Сирији. Рачунајући по глави становника, БиХ је у Ирак и Сирију дала више бораца него било која друга европска земља.⁴³ Како Исламска Држава губи територије на Блиском истоку, на стотине цихадиста враћа се у БиХ и друге земље на западном Балкану.⁴⁴

54. Борци из БиХ враћају се у земљу која остаје уточиште за цихадисте. Како смо детаљније изнијели у документу који је Република Српска недавно доставила Савјету безбједности Уједињених нација,⁴⁵ СДА је допринијела томе да се БиХ претвори у уточиште цихадиста. У чланку објављеном јуна мјесеца 2017. године у журналу *Нова источна Европа (New Eastern Europe)*, каже се сљедеће: "Упркос томе што босанске власти тврде да имају контролу над вјерским приликама, све више се чују извјештаји о тзв. "шеријатским селима", у којима већина породица живе у полигамији према исламском праву, а симболи ИСИЛ-а несметано су истакнути на јавним мјестима супротно постојећем уставном поретку".⁴⁶ У недавној анализи, њемачки *Дер Шпигел (Der Spiegel)* написао је за БиХ: "Њемачки истражиоци сматрају да у Босни има десетак мјеста на којима су селефије - сљедбеници тврдокорног сунитског тумачења ислама - окупиле радикале, без икаквог узнемиравања од стране органа власти".⁴⁷ У свједочењу пред британским Домом лордова у септембру ове године, генерал Мајкл Роуз, бивши командант заштитних снага УН-а у БиХ упозорио је на "растући елемент радикализације" у БиХ, "нарочито у муслиманским

⁴³ *Foreign Fighters in Iraq & Syria—Where Do They Come From?*, (Страни борци у Ираку и Сирији - одакле долазе?) *Radio Free Europe/Radio Liberty*, 29. фебруар 2016; John Schindler, *OPERATION CUT: BOSNIA VERSUS THE ISLAMIC STATE*, 22. децембар 2015.

⁴⁴ Filip Rudić, *250 Islamist Fighters Return to Balkans: Report*, BIRN, 24. октобар 2017.

⁴⁵ *Како је Босна и Херцеговина постала уточиште цихадиста*, Прилог уз [Шеснаести извјештај Републике Српске Савјету безбједности УН](#), октобар 2016.

⁴⁶ Tatyana Dronzina и Sulejman Muća, *De-radicalising the Western Balkans (Дерадикализација Западног Балкана)*, NEW EASTERN EUROPE, 22. јуни 2017.

⁴⁷ Walter Mayr, *Sharia Villages: Bosnia's Islamic State Problem*, (Шеријатска села: босански проблеми са исламском државом) DER SPIEGEL, 5. април 2016.

заједницама" и на "цихадисте који настају и извозе се".⁴⁸

55. У недавном интервјуу, Маријана Петир, представница Хрватске демократске заједнице у Парламенту ЕУ из Хрватске изразила је забринутост због све веће пријетње од цихадизма у БиХ. Рекла је сљедеће: „Представници ЕУ и НАТО-а су изразили своју забринутост ситуацијом у БиХ на сједници чија је тема била сигурност у БиХ и на Косову. Процјена ситуације се темељи на анализама, студијама и извјешћима“. Једна од бојазни које госпођа Петир наводи су вехабијска насиља у БиХ које финансира Саудијска Арабија. Објашњава:

Чињеница је да Саудијска Арабија са стотинама милиона еура финансира различите активности које су не само вјерског, већ и образовног карактера. А све је то у циљу ширења конзервативног ислама у регији. Извјешћа показују да је Саудијска Арабија имала и има снажан утицај у регији, а он је почео још у рату. Дакле, циљ им је ширити њихово тумачење ислама, а ријеч је о политичком исламу. Он је другачији у односу на онај ислам који се одувјек практикује у БиХ. Дејтонским мировним споразумом 1995. је договорено да страни борци напусте БиХ, али се то није десило. Велики број њих је остао у руралним крајевима у БиХ.⁴⁹

56. Све већа пријетња од цихадистичког тероризма у БиХ разлог је забринутости не само грађана Републике Српске, него и европских држава и њихових грађана.

57. Забринутост због чињенице да цихадисти користе БиХ као уточиште расте и међу европским лидерима. Чешки предсједник Милош Земан изјавио је да би ИСИЛ могла да формира своју европску базу у БиХ, чије се "црне заставе већ вијоре у неколико градова".⁵⁰ На сличан начин, хрватска предсједница Колинда Грабар-Китаровић упозорава на "неколико хиљада бораца који се у Босну враћају из Сирије и Ирака".⁵¹ У септембру 2017. године, хрватски недјељник Глобус објавио је да су хрватске тајне службе обавијестили предсједницу Грабар-Китаровић да се исламске радикалне групе све више концентришу у БиХ непосредно уз границу са Хрватском и да у БиХ живи између 5.000 и 10.000 исламистичких радикала.⁵²

58. БиХ је постала уточиште исламских радикала зато што је СДА, највећа бошњачка политичка странка, исламистичка. У Изетбеговићевој *Исламској декларацији*, која је објављена 1990. године и дијељена муслиманским војницима у рату, каже се: "Нема мира

⁴⁸ Свједочење се може наћи на адреси www.parliamentlive.tv/Event/Index/a4551237-3e0f-4c02-afbe-8c0cefa94948.

⁴⁹ Петир за Н1: Све што сам рекла се темељи на извјешћима ЕУ, Н1 ТВ, 30. март 2018.

⁵⁰ Daria Sito-Sucic, *Islamic State flags not flying in Bosnia – PM*, Reuters, 12. септембар 2017.

⁵¹ Игор Спаић, *Bosnia War Victims Slam Croatia President's Terror Claims*, BIRN, 7. септембар 2017.

⁵² *Id.*

ни коегзистенције између исламске вјере и неисламских друштвених и политичких институција".⁵³ Доследно својој идеологији, СДА је током рата је позвала муџахедине у БиХ и наставља да одржава тијесне везе са радикалним исламистима. Исламистичку оријентацију СДА је доказао њен председник Бакир Изетбеговић у октобру 2017. године поносно изјавивши да је његов отац Алија БиХ "оставио у аманет" Реџепу Тајипу Ердогану, исламистичком председнику Турске.⁵⁴

59. Политике БиХ такође су допринијеле да се земља претвори у уточиште цихадиста. Институције правосуђа БиХ изричу невјероватно благе казне - обично не затворску казну - борцима ИСИЛ-а који су се вратили у земљу. Тужилаштво БиХ није затражило правду за ратна злочина муџахедина над Србима. Поред тога, безбједносни апарат БиХ, којим доминира СДА, не успјева да сузбије присуство цихадиста у БиХ. Како је примијетио Ненад Пејић са Радија Слободна Европа / Радио Слобода: "Постоје небројени примјери недјеловања локалних власти у Босни и Херцеговини".⁵⁵

60. Додатна пријетња по безбједност је даље ширење веџабијске идеологије међу бошњачким становништвом у БиХ. У фебруару 2018. године, уредника *Bosnia Times* Неџада Латића, новинара познатог по својим критикама СДА, напала је група мушкараца који је описао као веџабије.⁵⁶

61. Чланови међународне заједнице такође треба да позову бошњачке функционере на одговорност због тога што су дозволили ескалацију цихадистичких пријетњи и подрже мјере на рјешавању овог питања.

VI. Република Српска подржава процес приступања БиХ Европској унији и наставља да спроводи реформе

A. Механизам координације функционише

62. Успостављање и примјена механизма координације за европске интеграције били су тешки, али механизам сада успјешно функционише. У јулу 2015. године, сви нивои власти постигли су споразум о механизму координације. Међутим, почетком 2016. године, Савјет министара БиХ једнострано је покушао да замијени договорени механизам координације са механизмом који је био супротан уставној структури БиХ. Нешто касније у 2016, чланови СДА блокирали су важна средства ММФ-а за БиХ у покушају да принуде Републику Српску да пристане на промјену договора о механизму координације. Када је механизам координације коначно усвојен, бошњачки званичници противили су се његовој правилној примјени. Бошњачки званичници тврдили су да механизам координације неће функционисати, те да ће се БиХ морати централизовати, игноришући уставне надлежности

⁵³ Алија ИЗЕТБЕГОВИЋ, ИСЛАМСКА ДЕКЛАРАЦИЈА, стр. 30.

⁵⁴ Изетбеговић: мој отац је Ердогану оставио БиХ у аманет, БЕТА, 19. октобар 2017.

⁵⁵ Nenad Pejić, Wahhabist Militancy in Bosnia Profits from Local and International Inaction, Jamestown Terrorism Monitor 9, ISSUE 42, 17. новембар 2011.

⁵⁶ Младен Лакић, *Bosnian Journalist Says "Wahhabis" Assaulted Him*, BIRN, 21. фебруар 2018.

различитих нивоа власти.

63. Упркос познатим политичким подјелама у БиХ и тешким почецима механизма за координацију, он се сада дјелотворно користи за усклађивање ставова различитих нивоа власти у БиХ. У децембру 2017. године, након састанка Колегијума за европске интеграције, највишег органа механизма координације, федерални премијер Фадил Новалић изјавио је слjedeће: "Чини се да механизам координације функционише, што је највећи успјех данашњег састанка".⁵⁷

64. Кључан тест механизма координације је његова примјена у давању одговора на Упитник Европске комисије. Ови одговори достављени су Европској комисији 28. фебруара 2018. године и означили су значајан корак БиХ на њеном путу ка чланству у Европској унији. У фебруару 2018. године, непосредно прије него што је БиХ доставила одговоре на Упитник Европске комисије, председавајући Савјета министара Денис Звиздић изјавио је: "Оно што је битно је да имамо заиста организован и успостављен механизам координације, који ће нам помоћи да одговоримо на додатна питања у кратком року и ефикасно".⁵⁸ Како се БиХ буде кретала на путу европских интеграција, Република Српска наставиће да учествује у механизму координације у духу сарадње.

В. Република Српска је на челу европских интеграција БиХ

65. Република Српска енергично ради на реализацији Европске агенде за европске интеграције. До краја 2017. године, Влада Републике Српске у потпуности је примијенила 58 од 78 мјера из Реформске агенде, а увођење преосталих 20 мјера је у току.⁵⁹ У извјештају Европске комисије за 2018. годину, у дијелу који се тиче БиХ, констатује се слjedeће: "Народна скупштина ентитета Република Српска наставља да усваја законе са циљем реализације Реформске агенде са фокусом на сектору здравља и социјалне заштите. Неслагање између владајућих коалиционих странака ФБиХ негативно утиче на усвајање мјера из Реформске агенде на нивоу Парламента ентитета ФБиХ".⁶⁰ Република Српска наставља реформе у циљу подстицања економског раста. Међу највишим приоритетима Републике Српске у 2018. години налазе се реформе на смањењу оптерећења приватних фирми, укључујући укидање парафискалних намета и смањење трошкова рада.⁶¹

С. БиХ не може постати чланица ЕУ све док у њеном Уставном суду сједи стране судије; њихов мандат мора бити укинут

66. Реформа Уставног суда БиХ је од суштинског значаја за БиХ ако жели да постане

⁵⁷ Младен Драгољовић, *Only seven more questions to be answered*, INDEPENDENT BALKAN NEWS AGENCY, 20. децембар 2017.

⁵⁸ *Звиздић: The sooner we negotiate, the faster our EU Path will be*, SARAJEVO TIMES, 23. фебруар 2018.

⁵⁹ *The RS Government implemented 74 percent of the Reform Agenda Measures*, SARAJEVO TIMES, 2. фебруар 2018.

⁶⁰ Commission Staff Working Document, Bosnia and Herzegovina 2018 Report, 17. април 2018, стр. 4.

⁶¹ *Minister of Finance Zoran Tegeltija: Unburdening economy is priority*, THE SRPSKA TIMES, 3. јануар 2018.

држава са пуним суверенитетом и чланица Европске уније. На приватним састанцима, званичници Европске уније јасно су ставили до знања да БиХ не може постати чланица ЕУ све док у њеном Уставном суду сједе стране судије. Како објашњавамо у даљем тексту, присуство страних судија у највишем суду БиХ неспојиво је са суверенитетом БиХ и, како је тадашњи комесар за проширење ЕУ Оли Рен рекао у свом говору у Парламентарној скупштини БиХ 2009. године, "не постоји начин да квазипротекторат уђе у Европску унију".⁶²

67. Даље присуство страних судија неподударно је Поглављу 23 - Правосуђе и фундаментална права - европских правних тековина као скупа прописа са којима земља кандидат мора да се усклади да би постала држава чланица. Европска комисија конкретно наводи да усклађивање са Поглављем 23. налаже "успостављање независног и ефикасног правосуђа, што захтијева чврсту одређеност за елиминисање спољних утицаја на правосуђе". Присуство страних судија у Уставном суду БиХ, дакле, неспојиво је са приступањем БиХ Европској унији.⁶³

68. У Препоруци Савјета ЕУ бр. CM/Rec(2010)12 наводи се да "судије, као дио друштва ком служе, не могу ефективно дијелити правду без повјерења јавности. Треба да се упознају са очекивањима које друштво има од правосуђа и притужбама на његово функционисање".⁶⁴ Стране судије тешко да су дио друштва БиХ, зато што, осим тога што су страни држављани, живе у иностранству, раде на страном језику и суде у ограниченом броју предмета.

1. Уставни суд са страним судијама опречан је суверености и демократији

69. Присуство страних судија у Уставном суду БиХ неспојиво је са суверенитетом БиХ.

70. Како примјећује професор Роберт Хајден (Robert Hayden), "улога страних судија у Уставном суду подрива суверенитет Босне и Херцеговине пошто је надлежност за доношење одлука повјерена људима који не могу, према уставу, имати држављанство земље".⁶⁵

71. Пишући о Уставном суду БиХ, Стефан Грацијадеи са Универзитета у Антверпу примјећује:

⁶² Оли Рен, комесар за проширење Европске уније, [Towards a European Era for Bosnia and Herzegovina: The Way Ahead](#), обраћање Парламентарној скупштини Босне и Херцеговине, 24. јули 2009.

⁶³ Европска комисија, Европска сусједска политика и преговори о проширењу, *Поглавља европске правне тековине*, COM (2017).

⁶⁴ Савјет Европе, Препорука бр. CM/Rec(2010)12 Комитета министара држава чланица о судијама: независност, ефикасност и одговорности, чл. 20 (17. новембар 2010).

⁶⁵ ROBERT M. HAYDEN, BLUEPRINTS FOR A HOUSE DIVIDED: THE CONSTITUTIONAL LOGIC OF THE YUGOSLAV CONFLICTS (1999) 131.

Још у већој мјери је са националним суверенитетом неспојива идеја да међународне судије могу да сједе у националним судовима највише инстанце: "Због доктрине државног суверенитета, звучи незамисливо да страни држављанин сједи у врховном суду или уставном суду друге земље". Ово је нарочито тачно зато што се ови судови налазе на међи између политике и права: имају моћ да сагледавају законе, који почивају на вољи народа, у односу на национални устав.⁶⁶

72. Чак и недавно пензионисани страни судија, судија Грев признаје да се „присуство страних судија може сматрати уплићањем у унутрашње послове“ или „покушајем супервизије“.⁶⁷ Овдје се управо о томе и ради.

73. Присуство страних судија у Уставном суду БиХ неспојиво је са демократијом у БиХ. Како је примијећено на једном међународном стручном панелу на Кипру, "ставити коначну одлуку у руке страног држављанина у тако суштински значајном органу као што је врховни суд и други судови у потпуној је контрадикцији са демократијом".⁶⁸

2. Исполитизовани Уставни суд поуздано подржава неуставну централизацију

74. Одсуство независности Уставног суда БиХ од Високог представника учинило је успјешно оспоравање његове неуставне централизације БиХ немогућим.

75. Примјер формирања Суда БиХ од стране високог представника је поучан. Уставни Суд БиХ, како наводи Кризна група, "додјељује питања правосуђа ентитетима, осим државног Уставног суда".⁶⁹ Пренебрегавајући ову чињеницу, високи представник је одлуком из 2000. године донио закон о формирању Суда БиХ. Упркос очигледној неуставности, Уставни суд је подржао закон одлуком донесеном гласовима 5:4, зато што су три стране судије Уставног суда гласале као блок заједно са двојицом бошњачких судија, и заштитиле креацију високог представника. Један од тих судија касније је писао да је постојао "прећутан договор између Суда и високог представника да Суд . . . увијек

⁶⁶ Graziadei на 4 (цитат из Joseph Marko, *'Foreign Judges: A European Perspective'*, у *Hong Kong's Court of Final Appeal: The Development of the Law in China's Hong Kong*, уредници Simon Young и Yash Ghai (New York: CUP, 2014), пар. 637-65 (стр. 637)). (фусноте изостављене).

⁶⁷ Constance Grewe и Michael Riegner, *Internationalized Constitutionalism in Ethnically Divided Societies: Bosnia-Herzegovina and Kosovo Compared*, MAX PLANCK YEARBOOK OF UNITED NATIONS LAW, Vol. 15, стр. 41.

⁶⁸ Међународни стручни панел који је сазвао Одбор за европско рјешење на Кипру, *A principled basis for a just and lasting Cyprus settlement in the light of International and European Law*, 2005 (цитирано из Graziadei на 4).

⁶⁹ Извјештај МКГ, 27. (фусноте изостављене).

потврђује меритум његових закона. . .".⁷⁰

76. Послушност Уставног суда БиХ према високом представнику се наставља. На конференцији за штампу одржаној почетком априла, на питање зашто Суд још увијек није донио одлуку по захтјеву о оцјени о уставности одређених дијелова Устава ФБиХ, судије Уставног суда БиХ дале су значајан одговор - објаснили су да суд чека мишљење високог представника о овом питању прије него што донесе одлуку. Један судија назвао је ово "релативно честом праксом".⁷¹ Мирсад Ћеман, предсједник Уставног суда БиХ, изјавио је да је "у овом случају високи представник био законодавац, чак уставотворац и пошто је он то, а неспорно је да тако јесте, онда се њему даје прилика да даје мишљење".

77. Сасвим је јасно да ни према Дејтонском споразуму ни било ком другом правном инструменту високи представник нема никаква правна овлашћења да дјелује као "уставотворац", нити да утиче на поступак и одлуке једног уставног суда од ког се с правом очекује да буде независан. Оваква пракса не постоји нигдје у свијету. Неприхватљиво је да највиши правосудни ауторитет чија је обавеза да поштује и непристрасно тумачи Устав БиХ од високог представника тражи смјернице и правац дјеловања. Ове изјаве су признање да Уставним судом БиХ противправно управљају странци на челу са високим представником.

3. Све српске и хрватске странке подржавају укидање страних судијских мјеста у Уставном суду БиХ, али су у томе спријечени зато што бошњачки лидери не желе да изгубе овај политички инструмент

78. Устав БиХ даје овлашћење Парламентарној скупштини БиХ да донесе нови закон којим би се стране судије замијениле након истека петогодишњег периода од дана њиховог првог именовања, односно 1996. године.⁷² Све српске и хрватске политичке странке у БиХ уједињене су у подршци да се стране судије Уставног суда БиХ замијене држављанима БиХ.⁷³ Као што је предсједавајући Хрватског народног сабора, који представља све хрватске странке, недавно рекао, "двадесет година након рата, грађани Босне спремни су да преузму пуну контролу над овим судом". Дана 20. децембра 2016. године, лидери СНСД-а и ХДЗ-а, највеће српске и највеће хрватске странке у БиХ, најавили су да њихове странке заједнички припремају нови закон о Уставном суду.⁷⁴ Нажалост, СДА одбија реформу Уставног суда и доношење новог закона зато што не жели да раскине савез бивших челника СДА и страних чланова Суда који га контролишу.

⁷⁰ JOSEPH MARKO, FIVE YEARS OF CONSTITUTIONAL JURISPRUDENCE IN BOSNIA AND HERZEGOVINA, EUROPEAN DIVERSITY AND AUTONOMY PAPERS (ЈУЛИ 2004), стр. 17 и 18 (курзив додат).

⁷¹ *Врх државног Уставног суда о provedби пресуда и политичком утицају*, ТВ1, 11. април 2018.

⁷² Устав БиХ, члан VI(1)(д).

⁷³ Rodolfo Toe, *Bosnian Croats, Serbs Unite Against Foreign Judges*, BALKAN INSIGHT, 2. децембар 2015.

⁷⁴ Данијел Ковачевић, *Bosnian Serbs Threaten Showdown over Foreign Judges*, BIRN, 20. децембар 2016.

VII. Међународна заједница треба да поштује Дејтонски споразум и суверенитет БиХ

79. Пријатељи БиХ у међународној заједници, нарочито свједоци Дејтонског споразума, треба да подрже вјерну примјену Споразума. Ту спада и противљење да се институције БиХ незаконито користе као политички инструменти за протиправно подривање Дејтонског устава. Исто тако, то укључује реформе које су нужне за враћање структуре успостављене Дејтонским споразумом.

A. Канцеларија високог представника мора бити затворена

80. Да би се квалификовала за чланство у Европској унији, БиХ мора постати земља која може да управља сама собом, чији се суверенитет у потпуности поштује. Ово неће бити могуће све док високи представник буде присутан у БиХ и док буде присвајао овлашћење да путем одлука доноси законе, мијења устав и кажњава како му се прохтије, уз потпуно пренебрегавање дејтонског уставног система. Како је новинар Срећко Латал недавно примијетио: "Многи званичници са Запада . . . окренули су се против ОХР-а, сматрајући да је само постојање такве организације - која нити је дио локалних структура власти, нити је под надзором неког конкретног међународног тијела - контрадикторно намјери БиХ да се придружи ЕУ".⁷⁵ То је немогуће све док високи представник кришом подржава коришћење институције БиХ за незаконито спровођење плана централизације структуре БиХ супротно Дејтонском споразуму. Ако БиХ жели да постане држава са пуним суверенитетом и чланица Европске уније, присуство високог представника у БиХ мора се окончати.

B. Савјет безбједности треба да престане са неоправданом примјеном Поглавља VII Повеље УН на БиХ

81. Савјет безбједности има ауторитет да предузме одређене мјере по основу Поглавља VII Повеље УН „да задржи или врати међународни мир и безбједност“ само када „постоји било каква пријетња по мир, нарушавање мира или чин агресије“.⁷⁶ БиХ, упркос политичким подјелама, већ годинама ужива у миру и безбједности; не постоје безбједносне пријетње које би могле оправдати дјеловање Савјета безбједности по основу Поглавља VII Повеље Уједињених нација. Савјет безбједности треба да престане са примјеном мјера из Поглавља VII. Даље дјеловање по основу Поглавља VII на БиХ баца неоправдану љагу и штетно је по напредовање БиХ ка чланству у Европској унији.

⁷⁵ Srećko Latal, *Bosnians Look to Forgotten 'Governor' to Avert Crisis*, BALKAN INSIGHT, 15. март 2018.

⁷⁶ Видјети Поглавље VII Повеље УН.